

אצל תקוע זה מקצוע - הוא התמחה בו במשך כל חייו הסוערים

תקוע, בן ה-55, אפילו לא נולד ברור סיה. הוא נולד בעיירה קטנה בשם לחור ביץ ברוסיה הלבנה. אך בשנת 1925, שנת לידתו של יוסף טוקצ'ינסקי, שמו של תקוע אז, היתה לחוביץ בשילטון פולין. השפה המדוברת בבית טוקצ'ינסקי היתה כמובן רוסית, התרבות וההשכלה אותה קיבלו תקוע, אחיו ואחותו היו רוסיים.

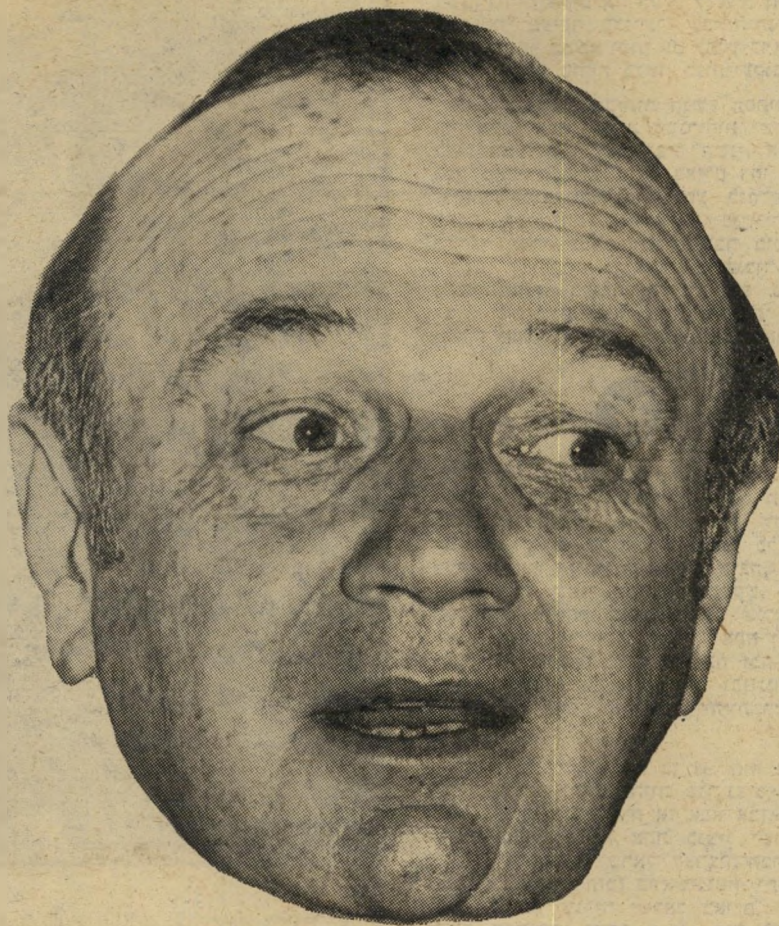
הקשר בין

בן-גוריון ושרת

כ שיוסף תקוע היה בן 11 החליט אביו, שאול טוקצ'ינסקי, להגר מרוסיה הלבנה. המישפחה נדדה לפולין, שהייתה תחילה חודשיים בעיר הגבול הסינית חרביץ, והשתקעה בסופו של דבר בשנחאי. תוך חודשים ספורים הפך אביו של תקוע לראש הקהילה היהודית הגדולה בשנחאי, והחל לפתח את עסקיו. שאול טוקצ'ינסקי הביא עימו כסף ורכוש רב לסין, והפך במהרה לסוחר בסחר בינלאומי, ולבעל קרקעות עשיר בשנחאי. תקוע זוכר היטב את תקופת ילדותו בסין. הוא שהה בשנחאי שמרנה שנים, זכה למורים פרטיים, שלימדו אותו עברית וסינית, בנוסף ללימודים בבית הספר הכללי שבו למדו בשפה הרוסית. "זה היה בזמן הכיבוש היפאני של שנחאי", הוא מספר היום, "היינו שם כמו שהלבנים חיו ברודויה לפני העצמאות. איש לא התייחס אלינו כאל יהודים. הדין עניין של הדרת כלל לא היה משנה בסין של אז. התייחסו אלינו כאל לבנים.

אחותו של תקוע הכירה צעיר יהודי ברזילאי בשם שרתוק ונישאה לו בגיל צעיר. היא עברה להתגורר עם בעלה, בן למישפחת משה שרת, בסאן פאולו, והיא מתגוררת שם עד היום. כשהיה תקוע בן 19 עזבה המישפחה כולה את שנחאי, ו-

"אין הבדל גדול. אין הבדל בין המועצות לבין מה שהם עוברים כאן. ברית המועצות נקטו נגדם באותן השיטות שנוקטים נגדם כאן. גם שם ניתקו להם את הטלפונים, כשהשילטונות לא רצו שהם ידברו עם ישראל, גם שם ניתקו להם את אספקת-הגז, גם שם לא שילמו להם את המשכורות. גם שם איימו עליהם. גם שם גירשו אותם מבתיהם."
האיש שעושה השוואה כזו יודע על מה הוא מדבר. כי יוסף ("ג'ו") תקוע, אינו רק הנשיא החדש של התאחדות עולי ברית המועצות, והכותל-המערבי של העולים, ולא רק אלה מברית-המועצות, אלא גם ליד ברית-המועצות, ומי שהיה במשך 3 שנים גוריר ישראל בברית-המועצות. הקשר עם תקוע, האיש נמוך הקומה בעל השיער הגינגי, באותם מקומות עליהם לא השתלטה בינתיים הקרחת, נודע לציבור הרחב רק בשבועות האחרונים, מאז המרד הגדול של עולי מרכזי הקליי טה. אולם לדברי תקוע ה"רומן" שלו עם עולי ברית-המועצות החל כבר לפני חמש שנים. "בשנת 1975 פנו אלי מתאחדות עולי ברית-המועצות, וביקשו ממני להיות נשיא שלהם. הם רצו אירגון חזק, וחשבו שאני יכול לעזור להם. סרבתי, ולמרות שבאו אלי מישלחות, וניסו להשפיע עלי בכל דרך אפשרית, לא הסכמתי. הייתי אז חדש בארץ, ולא הייתי בטוח שיהיה לי את הזמן הראוי להקדיש לכך. הם פנו אלי שוב לפני כמה חודשים. גם אז סרבתי. העבודה שלי כנשיא אונ"ב בריסית בן-גוריון נגב גזלת ממני הרבה זמן. לבסוף, אחרי שהסבירו לי את המצב הגרוע של ההתאחדות, הסכמתי לפני כחודש נבחרתי. עכשיו, מדליפים לעיתונים על אי-סדרים כספיים בהתאחדות, מנסים לרמוז שאני אחראי להם, אבל שוכחים לציין שאי הסדרים מתייחדים

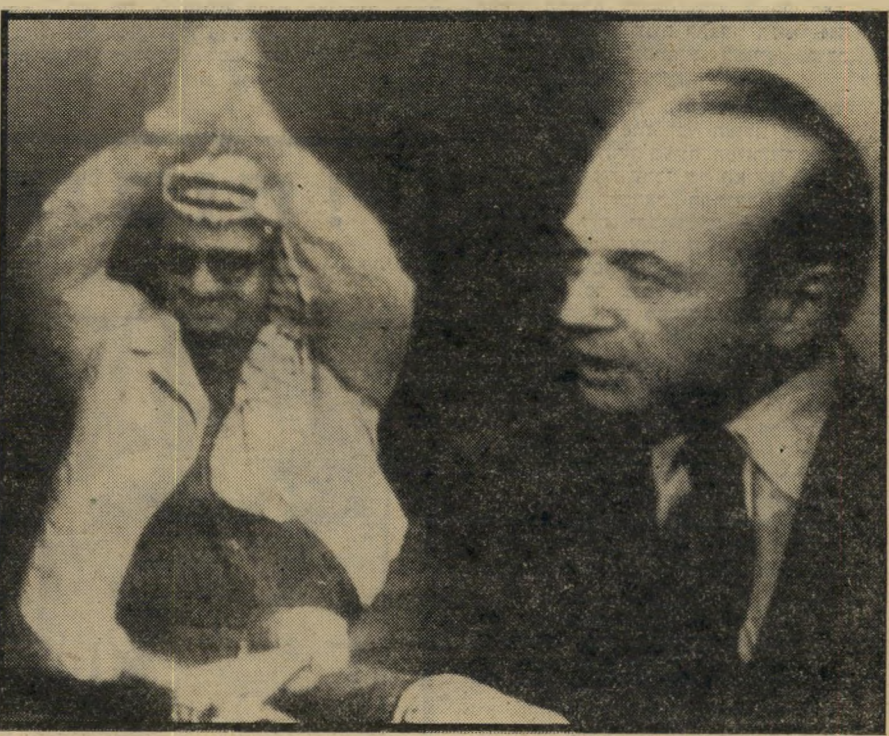
המוציא מן הכלים

היגרה לארצות-הברית. גם שם היו חיי המישפחה נוחים. אביו של תקוע בא לארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות עם רכוש רב, וקשרים עסקיים מצויינים. הוא החל ביי עסקים בניו-יורק, והמישפחה התגוררה

עבר להתגורר, עד יסתיים המאבק, במרי כוהקליטה. אחת לשבוע מגיעה לחיפה אשתו, רות, מביאה עימה מיזוודה עם בגדים נקיים, אוספת את הבגדים המלוכלכים, וחוזרת לירושלים.

כו הקליטה עלי-שם אבא חושי בקריית אליעזר בחיפה. תקוע לא רק נאם נאום מים, ערך מסיבות עיתונאים, והצהיר הכי רות לטלוויזיה. הוא עזב את ביתו בירדן שלים, את האוניברסיטה בבאר-שבע, ו-

סיים לתקופה של לפני שלוש שנים ושני חיים, כשאת ההתאחדות ניהלו קומיסאריים מטעם השילטון, עסקנים של חירות. יוסף תקוע הפך לדמות של השבועיים האחרונים בעיקבות המרד והשבתה במרי

מול דולצ'ין תקוע באחד מחדרי העולים-החדשים, במרכז-הקליטה ביי חיפה. בחדרו של ניסים גברילוב הקשיש ניצב שעון קיר ענק. התמונה צולמה בשעות הצהריים, ומעידה על-כך שהשעון עמד מלכת. אמר על כך תקוע: "השעון הוא הסמל של הסוכנות בהנהלתו של דולצ'ין."

מול עדאפאת כשנאם לראשונה מנהיג אש"ף יאסר עראפאת בעצרת האו"ם, יצא תקוע באופן הפגנה מאולם העצרת. צלמים זריזים הצליחו לתפוס אותו בחדר סמוך כשהוא צופה בנאומו של עראפאת שהוטבר בסלוויזיה במעגל סגור, ומיכן באותה עת את תשובתו לנאום זה.